► **Politika Bilgi Notu**

Nisan 2020

COVID-19 küresel salgınında göçmen işçileri korumak

Politika belirleyiciler ve Ortaklar için tavsiyeler

Bu politika bilgi notu, hükümetlere ve diğer paydaşlara, COVID-19'a yönelik politika tasarlamada göçmen işçilerin korunmasını sağlamaya ve mültecilerin ve kendi ülkeleri dışında bir ülkede çalışmakta olan yerlerinden edilmiş kişilerin korunmasına yönelik önlemler geliştirmeye yardımcı olabilecek bilgiler ve bir dizi temel tavsiye sunmaktadır. Bu politika bilgi notu, uygun olan durumlarda toplumsal cinsiyete göre farklılaştırılmıştır ve ilgili uluslararası çalışma standartlarına ve ILO'nun rehber ilkelerine ve iyi uygulamalarına dayanmaktadır. Durumun zaman içindeki seyriyle birlikte bu belge düzenli olarak güncellenecektir.

Giriş

COVID-19 krizi küresel ekonomiler, işletmeler ve işçiler üzerinde görülmemiş bir etki yaratmaktadır. ILO, küresel işgücünün %68'ini temsil eden yaklaşık 2,2 milyar çalışanın, işyerlerinin kapanmasının tavsiye edildiği veya zorunlu tutulduğu ülkelerde yaşadığını tahmin etmektedir.[1] 164 milyon göçmen işçi, küresel işgücü havuzunun %4,7'sini oluşturmaktadır[2] ve bu işçilerin neredeyse yarısı kadındır. Pek çok ülkede göçmen işçiler, işgücünün kayda değer derecede büyük bir kısmını oluşturmakta, toplumlara ve ekonomilere önemli katkılar yapmakta[3] ve sağlık, ulaştırma, inşaat, tarım ve tarımsal gıda işleme alanlarındaki temel işleri yaparak ön safta hizmet vermektedir.[4] Bununla birlikte, pek çok göçmen işçi, ekonominin yüksek derecede geçici, kayıt dışı veya korunmasız nitelikteki işleri içeren sektörlerinde yoğunlaşmış durumdadır. Pek çok ülkede büyük ölçüde kadın göçmen işçiler tarafından yapılan evde bakım işleri dahil olmak üzere, bu işlerin ayırt edici özellikleri düşük ücretler ve sosyal korumadan yoksunluktur.[5]

Göçmen işçiler en kırılgan çalışan gruplarından biridir. Raporlar, göçmenlere karşı ayrımcılık ve yabancı düşmanlığının arttığını göstermektedir. Bazı durumlarda gıda güvensizliği, işten çıkarma, ücretlerin azaltılması veya ödenmemesi gibi kötüleşen çalışma koşulları, sıkışık veya yetersiz yaşam koşulları ve (göçmenlerin virüs taşıyan kimseler olarak yaftalanabildiği durumlarda) artan hareket kısıtlamaları veya ülkelerine geri dönmeye zorlama hallerine rastlanmaktadır.[6]

İnsan hakları grupları, özellikle de kadınların çoğunlukta olduğu ev işlerinde çalışan işçilere

[1] ILO Monitor: COVID-19 and the world of work. Third edition
[2] ILO Global Estimates on International Migrant Workers
[3] OECD/ILO 2018, How Immigrants Contribute to Developing Countries' Economies, OECD Publishing, Paris,
[4] Adı geçen yayında, ILO 11 milyon göçmen kadının çoğu evde bakım işleri olmak üzere ev işçisi olarak çalıştığını tahmin etmektedir. Sağlık işçilerine yönelik artan talep orta ve yüksek derecede vasıflı göçmenler için gelecekte istihdam olanakları yaratabilecektir.
[5] İnsana yakışır işin geleceği için bakım hizmetleri ve bakım işleri.
[6] Örnekler için, bakınız www.nytimes.com; www.irishtimes.com. Ayrıca ILO'nun Lübnan'da COVID-19 kılavuz notuna ve serbest çalışan ve gündelikçi olarak çalışan ve çoğunlukla düzensiz çalışan statüsündeki işçilerin içinde bulunduğu kötü durumu anlatan COVID-19: Malezya'daki göçmen işçiler üzerindeki etkiler ve ülke önlemleri, 14 Nisan 2020 adlı kılavuz notuna bakabilirsiniz.

yönelik şiddet düzeyinin artmasından korkmaktadır.[7]

Göçmen işçiler ülkenin kendi vatandaşlarının yanında sıklıkla işten ilk çıkarılacak olan ancak test veya tedaviye en son erişebilen işçilerdir. Göçmen işçiler sıklıkla ücret yardımları, işsizlik yardımları veya sosyal güvenlik ve sosyal koruma önlemleri gibi ulusal COVID-19 politika önlemlerinin kapsamı dışında tutulmaktadır. COVID-19 testine veya tedavisine erişimin mevcut olduğu durumlarda bile göçmen işçiler, özellikle de düzensiz göçmen statüsünde olanlar, tutuklanma veya sınırdışı edilme korkusuyla bu hizmete erişemeyebilmektedir. Ev işçileri, ev eksenli çalışan işçiler, tarım işçileri ve kayıt dışı ekonomide çalışan diğer işçilere yönelik pek çok ülkede görülen dışlama, ilgili ülkelerdeki iş kanununun bu işçileri işçi olarak kabul etmemesinden kaynaklanmaktadır.

Bazı durumlarda, seyahat kısıtlamaları nedeniyle göçmenler gittikleri ülkelerde kalmaktadır ve kendi ülkelerine dönmek için çok az seçeneğe sahiptir. Göçmen işçilerin işten çıkarılması sadece gelir kaybına değil aynı zamanda vize ve çalışma izninin sona ermesine neden olmakta, dolayısıyla göçmenleri belgesiz veya düzensiz göçmen statüsüne sokmaktadır. Seyahat kısıtlamaları aynı zamanda pek çok göçmen işçinin yurt dışında sözleşme yapmış olduğu ve çoğu durumda yüksek tutarda işe alım ücreti ödenen işlere başlamasını da engellemiştir. Bu durum, daha fazla düzensiz göçmen hareketine, potansiyel olarak borçlu-köle biçiminde çalıştırmaya ve insan ticaretine neden olabilecektir. Gelir kaybı, göçmen işçilerin kendi ülkelerine gönderdiği paranın önemli ölçüde azalmasına da neden olmaktadır, işçilerin ülkelerine gönderdiği para miktarının bu yıl yaklaşık 110 milyar $ azalması beklenmektedir.[8]

Hak temelli, toplumsal cinsiyete duyarlı politika önlemlerinin getirilmesinde temel düşünceler

Mevcut durumda COVID-19'un göçmen işçiler üzerindeki ekonomik etkileri ve hükümetlerin önlemleri dinamik niteliktedir ve ülkelere ve bölgelere göre değişmektedir. Ekonomik fırsatlar azaldıkça, göçmen işçilere olan genel işgücü talebi bazı sektörlerde azalırken sağlık ve mevsimlik tarım gibi bazı sektörlerde artmaktadır. Bu sektörlerdeki işlerin pek çoğu geçici, kayıt dışı veya korunmasız iş niteliğinde olduğu için, göçmen işçiler üzerindeki sosyal ve ekonomik etkilerin izlenmesi, bu işçilerin özel korunmasızlık durumlarını ele almak ve haklarını korumak için daha da önemli hale gelecektir. İzleme aynı zamanda kısa ve uzun vadede işgücü piyasasının ihtiyaçlarının karşılanmasına da yardım edecektir.

Kadın göçmen işçiler, pek çok ülkede kayıt dışı ekonomide ağırlıklı olarak çalışan kesimler oldukları ve çoğunlukla belgesiz göçmenler arasında bulundukları için, onların üzerindeki (COVID-19'dan kaynaklı) etkiler katlanarak artıyor görünmektedir. Sağlık ve bakım hizmetlerinde ön safta çalışan kadın göçmen işçiler COVID-19 konusunda özellikle yüksek risk grubundadır. Ayrıca, yaşadıkları yerlerde, işyerinde, karantina yerlerinde veya işçi sayısının azaltıldığı yerlerde veya ülkelerine geri dönmelerinin istendiği yerlerde artan şiddet veya tacize maruz kalan kadın göçmen işçilerin artık destek hizmetleri konusunda daha az seçeneği vardır. Küresel olarak, göçmen işçilere yönelik olan, özellikle de kadına şiddet konusuyla ilgilenen pek çok destek hizmeti küçülmeye gitmek, kapanmak durumunda kalmıştır veya artık sadece nternet veyatelefon üzerinden hizmet modeline dönmüştür.

Toplumsal cinsiyete duyarlı, hak temeli yaklaşımlar ve önlemler çok kısa vadede insan ve çalışan hakları istismarlarını önlemeye ve orta ve uzun vadede ekonominin düze çıkacağı dönemde işletmeler için toparlanma maliyetini azaltmaya ve göçmen işçilerin ve ailelerinin

[7] Bakınız www.hrw.org; www.diariolibre.com
[8] www.worldbank.org

geçim kaynaklarını ve sosyal yardımlarını korumaya yardım edebilir. Çalışma Bakanlıkları, tüm ilgili bakanlıklar ve paydaşlarla işbirliği kritik önem taşımaktadır. Ayrıca, ülkeler erkek ve kadın göçmen işçileri ulusal COVID-19 önlemlerine dahil ederek, tüm çalışanların sağlığını ve güvenliğini daha iyi koruyabilecek ve küresel salgının yayılmasını önleyebilecektir. Göçmen işçilere yönelik kapsayıcılık, pandeminin yatışması sonrasında göçmenlerin daha da geride kalma riskini azaltmaya yardımcı olacaktır.

Üç eylem alanı kritik önemdedir: Göçmen işçilerin ulusal COVID-19 önlemlerine dahil edilmesi, göçmen işçilerin kendi ülkeleriyle çalıştıkları ülke arasında ikili ilişkiler, sosyal diyalog ve işveren ve işçi örgütlerinin COVID-19 önlemlerinin geliştirilmesine eksiksiz şekilde katılımı. Bu konular, mültecilerin ve yerlerinden edilmiş diğer bireylerin korunması konusundaki önlemlere dayanak oluşturmak açısından da önemlidir.

Göçmen işçilerin ulusal COVID-19 politika önlemlerine dahil edilmesi eşitliğin ve sosyal adaletin gerçekleşmesine yardım edebilir

Göçmen işçileri ulusal gelir sistemine ve ilgili politika önlemlerine dahil etmek. Gelir güvenliği eksikliği, hastayken çalışma girişimine neden olmakta ve COVID-19'un daha fazla yayılması konusundaki kamu sağlığı risklerini artırmaktadır. Hükümetler COVID-19 önlemlerine göçmen işçileri bir hedef kitle olarak tutarlı ve sistematik bir şekilde dahil etmeli, tecrit ve karantinada artan şiddet riskleri dahil olmak üzere kadın göçmen işçilerin ihtiyaçlarına özellikle dikkat etmelidir.[9] İzlemeye, toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılmış verilere ve etki değerlendirmesine dayalı politika önlemleri, COVID-19 sonucunda geçim kaynaklarını kaybeden göçmen işçilere yönelik nakit transferleri sağlamayı düşünmek de dahil olmak üzere kanıt temelli mali yardım ve ekonomik politika önlemlerini daha fazla destekleyebilir.[10]

Çeşitli ülkeler ve yerel hükümetler ilgili ülkelerin vatandaşlarının yanında pandemi sırasında kayda değer gelir kayıpları yaşayan göçmen işçileri desteklemek için daha kapsamlı önlemler oluşturmaya başlamıştır. Örneğin Brezilya, COVID-19 acil durumuna cevaben göçmenlerin ve mültecilerin ve ayrıca kayıt dışı çalışan işçilerin de yararlanabilecekleri bir işsizlik yardım programı oluşturmuştur. Şili, kırılgan durumdaki aileler için, ülkedeki düzenli statüdeki göçmenleri hedef alan bir COVID-19 Acil Durum Yardım Programı (Bono de Emergencia COVID-19) başlatmıştır. Yeni Zelanda da, Tunus gibi diğer ülkelerle birlikte, Ücret Desteği Programını göçmenler için de erişilebilir hale getirmiştir.[11]

Kaliforniya'da, göçmenlik statüleri ne olursa olsun tüm göçmen işçilere gelir desteği sağlamak için 125 milyon ABD Dolarına varan tutarda yeni bir fon kurulmaktadır.[12]

Göçmen işçilerin sağlık hizmetlerine ve sosyal korumaya erişim kapsamını genişletmek. Sosyal sigortayı, sosyal koruma kapsamının evrenselliğini ve finansmanda dayanışmayı sağlamak için göçmen işçiler, ülkenin yerel vatandaşlarının yanında risk havuzu oluşturma mekanizmalarına entegre edilmelidir.[13] Hastalık durumlarıyla ilgili yardımlar, hem göçmen

[9] Acil durumlarda olduğu gibi, küresel salgın sırasında aile içi şiddet oranları artmaktadır: www.channelnewsasia.com; www. theglobeandmail.com; www.themarshallproject.org.

[10] ILO üyesi Devletler bu açıdan yararlı kılavuzları benimsemiştir. Bu konuda 1969 tarihli ve 130 No'lu Tıbbi Bakım ve Hastalık Yardımları Sözleşmesi'ne ve 1969 tarihli ve 134 No'lu Tıbbi Bakım ve Hastalık Yardımları Tavsiye Kararına bakılabilir.

[11] Yeni Zelanda: www.employment.govt.nz; Katar Kalkınma Bankası (QDB), yerel bankalara özel şirketlere göçmen işçilerin de yararlanabileceği şekilde ücret ödemelerini ve kiraları desteklemeye yönelik faizsiz kredi vermeleri için garanti sağlamak amacıyla 3 milyar Katar Riyali (825 milyon ABD Doları) tutarında Ulusal Garanti Programını devreye almıştır. www.thepeninsulaqatar.com. Tunus Sosyal İşler Bakanlığı Sahraaltı ülkelerden gelen göçmenlere yönelik adil ve insani muamele uygulanması için işverenlere, hükümet kuruluşlarına ve mülk sahiplerine yönelik tavsiyeler yayımlamıştır ve kırılgan durumdaki göçmenler için ayni ve nakdi yardımların, STK'lar için yardımların mevcut olduğunu teyit etmiş ve çalışma ve göçmenlik izinlerinin geçerliliğinin süreceğini bildirmiştir (Sosyal İşler Bakanlığı, Tunus'taki göçmenlerin durumu hakkında not, 7 Nisan 2020).

[12] www.gov.ca.gov

[13] Mali açıdan ulaşılabilir sağlık hizmetlerine erişim maliyetleri geniş kapsamlı risk havuzu oluşturma mekanizmaları yoluyla, ortaklaşa karşılanmalıdır ve "sosyal güvenlik katkıları veya vergiler veya her ikisi şeklinde olabilecek düzenli, periyodik ödemelerle" finanse edilmelidir.

işçileri hem de ev sahibi toplulukları korumaya destek olabilir.

Uluslararası çalışma standartları kapsayıcı, sürdürülebilir ve eşitlikçi politika önlemleri için zemin sunmaktadır.

Uluslararası çalışma standartları ve temel haklar, "hükümet kuruluşlarının ve diğer paydaşların hak temelli yaklaşımların erkek ve kadın göçmen işçilerin korunmasında kullanılmasını sağlamak için COVID-19 önlemlerine yol gösterecek doğru bir pusula" sunarak adil ve etkili politika önlemleri için zemin oluşturmaktadır. "Göçmenler ve mülteciler işyerindeki hakların kullanılması önünde benzer engellerle karşılaşmaktadır ve her iki grup da uluslararası çalışma standartlarının kapsamında bulunmaktadır" (ILO Standartları ve COVID-19).

Kamp ortamı gibi ortamlarda yaşayan mülteciler küresel salgın konusunda daha büyük sağlık riskleriyle ve geçim kaynağı etkileriyle karşılaşabilir, bu kişilerin durumuna özel olarak dikkat edilmelidir. BM Göç Ağı Yürütme Kurulu'nun bir üyesi olan ILO, Dünya Sağlık Örgütü tarafından kamp dışı ortamlarda yaşayan mülteciler ve göçmenler için Koronavirüs hastalığına hazırlık, önleme ve kontrol konusunda yayımlanan küresel rehber ilkelere katkıda bulunmuştur. Bu rehber ilkeler, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) tarafından yayımlanan rehber ilkeleri ve Kurumlar Arası Daimi Komite (IASC) tarafından yayımlanan Kamplarda ve Kamp Benzeri Ortamlarda COVID-19 Salgınına Hazırlık ve Önlem Çalışmalarının Yaygınlaştırılmasıyla ilgili Ara Dönem Rehber İlkeleri tamamlayıcı niteliktedir.

Bazı ülkeler göçmen işçilerin statülerinden bağımsız olarak ulusal sosyal koruma programlarına dahil edilmesi ve test ve tarama imkanlarına ücretsiz olarak erişebilmesi için önlemler almıştır. Örneğin Portekiz, göçmenlerin Ulusal Sağlık Hizmeti dahil olmak üzere kamu hizmetlerine erişimlerini sağlamak için göçmenlere pandemi sırasında daimi mukim kişiler olarak muamele edilmesi için çeşitli yasal hükümler kabul etmiştir.[14] Diğer ülkelerin yanında, Katar, Suudi Arabistan[15] ve Malezya[16] göçmen işçiler için ücretsiz tarama ve test hizmetleri sunmaktadır.[17]

Yeterli ve erişilebilir bilgi sağlamak. İşveren ve işçi örgütleri arasındaki iletişim de dahil olmak üzere toplumda ve işyerinde sağlık ve güvenlik konularındaki iletişimin etkinliği arttırılmalıdır. Bazı ülkelerde ILO, göçmen işçilere ve bu işçilerin topluluklarına COVID-19'la ilgili sorunlar dahil olmak üzere çeşitli bilgiler vermek, çalışma hakkı ihlalleriyle karşılaşan göçmen işçilere hukuki destek sunmak, sağlık ve güvenlik konusunda eğitimler vermek ve maske ve el dezenfektanı gibi malzeme desteği sağlamak dahil olmak üzere Göçmen İşçi Kaynak Merkezlerini ve ortaklarını çeşitli şekillerde desteklemektedir.[18]

[14] www.schengenvisainfo.com. Polonya ve Belçika da sınırlı süreli göçmen vizelerinin süresini uzatmıştır.
[15] www.al-monitor.com
[16] www.ilo.org
[17] www.al-monitor.com
[18] Örneğin, Tayland'da, ILO MAP Vakfı'nı, HomeNet'i ve İnsan Hakları ve Kalkınma Vakfı'nı sırasıyla Chiang Mai, Bangkok ve Mae Sot'taki Göçmen İşçi Kaynak Merkezlerinin çalışmalarında desteklemektedir. Bu merkezler göçmen işçilere ve onların topluluklarına COVID-19 ve çalışma hakları ihlallerine maruz kalan göçmen işçilere hukuki destek gibi çeşitli konularda bilgiler vermektedir. ILO, Raks Thai Vakfı'yla işbirliği halinde, Rayong ve Chonburi'de Kamboçyalı göçmen işçilere, özellikle de kadın göçmen işçilere eğitimler vermekte, COVID-19 konusunda bilgi vermekte ve kişisel koruyucu ekipman desteği sağlamaktadır. Bu bağlamda, maske, el dezenfektanı ve sağlık iletişim materyalleri sağlanmıştır. Bu ve diğer toplum temelli ortaklar vasıtasıyla, ILO COVID-19'un göçmen işçiler üzerindeki etkilerini izlemek için bilgi toplamaktadır. Malezya'da, Malezya Sendikalar Konfederasyonu, Tenaganita ve Persatuan Sahabat Wanita Selangor (PSWS) tarafından yönetilen Göçmen İşçi Kaynak Merkezleri COVID-19'dan etkilenen göçmen işçilere gıda dağıtmakta ve hukuki destek ve barınma imkanları sunmaktadır. Singapur'da, ILO kadın göçmen işçilere göçmenlik dosyası yönetimi, psiko-sosyal danışmanlık ve barınma imkanı sağlamak üzere HOME adlı STK'yla işbirliği yapacaktır.

Göçmen işçilerin düzenli statüye sahip olmalarını veya düzensiz statüye düşmemelerini sağlamak. Vizelerin, afların uzatılmasını, çalışma ve oturum izinlerinin yenilenmesini kolaylaştırma amaçlı özel önlemler hem göçmen işçilerin temel hizmetlere erişimini sağlamaya hem de düzensizliğin artmasını engelleyerek göçmenlerin düzenli statüde işgücüne katkılarının düzenliliğini sağlamaya katkıda bulunabilir. İtalya Hükümeti, sınırlarının kapanması sonucunda ortaya çıkan işgücü eksikliği nedeniyle yaklaşık 200.000 göçmeni düzenli göçmen statüsüne almayı düşünmektedir.[19] Bazı ülkeler göçmen çalışma vizelerinin veya aflarının sürelerini halihazırda uzatmış durumdadır ve göçmen işçilerin ve ailelerinin yaşadıkları Bahreyn,[20] Kenya,[21] Kuveyt,[22] Lübnan,[23] Fas, Güney Afrika,[24] Tayland,[25] Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)[26] gibi ülkelerde karşılaştıkları zorlukları hafifletmek için başka tedbirler almıştır.

Ortak konutlarda veya işyeri konutlarında yaşayan göçmen işçilerin karşı karşıya bulunduğu özel tehlikeleri ele almak

Bazı durumlarda, göçmen işçiler kendilerine tahsis edilmiş yatakhanelerde ve geçici göçmen kabul veya eğitim merkezlerinde, göçmen tutukevlerinde, geçici kamplarda veya ortak yaşanan konutlarda yaşayabilmektedir. Göçmen işçilerin uzun süreli olarak yatakhanelerde konaklamasının yanında, örneğin Singapur'da[27] göçmen işçiler bu tür tesislerde geçici olarak barınmaktadır. Bu tür göçmen işçiler arasında COVID-19'dan hemen önce ülkeye gelmiş olan işçiler, sığınma başvurusunda bulunan işçiler veya oturma/çalışma izninin çıkmasını bekleyen göçmenler, aile birleşimi sağlamaya çalışanlar, ülkede geçiş yapmak üzere bulunanlar ve diğer işçiler bulunmaktadır. Söz konusu barınma alanlarındaki yaşam koşulları sıklıkla kısıtlayıcıdır, banyo, yemek pişirme ve yemek yeme alanlarının paylaşımını gerektirmektedir ve COVID-19'un yayılmasını yeteri kadar sınırlayıcı nitelikte değildir. Bu durum söz konusu alanlarda veya bunların yakınlarında yaşayan kişiler için potansiyel bir tehlikedir. Hükümetler ve işverenler yatakhanelerde ve ortak konutlarda temel altyapı hizmetlerinin (su, hijyen, gıda, depolama, ısınma), fabrikanın kapalı olduğu dönemlerde işler ve mevcut halde bulunmasını sağlamalıdır. Göçmen işçiler ayrıca yeterli derecede sağlık, hijyen ve lojistik personeli olan karantina alanlarına da erişebilmelidir.[28]

Bahreyn gibi ülkeler, göçmen işçileri pandemi sırasında koruyacak uygun konaklama koşullarının ve imkanların sağlanması için özel sektördeki işverenlere (ve işçilere) özel sorumluluklar getirmiştir.[29]

[19] www.middleeastmonitor.com

[20] Bahreyn 1 Nisan'dan itibaren aylık çalışma komisyonlarının ve çalışma izni çıkarma ve yenileme harçlarının ödenmeyeceğini duyurmuş ve esnek çalışma izinlerinin harçlarını düşürmüştür www.gulf-insider.com ve https://lmra.bh. Bahreyn ayrıca düzensiz durumdaki göçmenler için 31 Aralık 2020'ye kadar af uygulayacaktır, dolayısıyla göçmenlerin göçmenlik durumlarını düzenli hale getirmek için ceza ödemesi veya ülkeyi terk etmesi gerekmeyecektir: www.migrant-rights.org.

[21] 1975 tarihli, 143 No'lu Göçmen İşçiler (Ek Hükümler) Sözleşmesi, İşyerinde COVID-19 Pandemisi taslak Kılavuzları doğrultusunda, Kenya Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı COVID-19 nedeniyle işini kaybeden göçmen işçilerin düzensiz göçmen olarak görülmeyeceğini belirtmiştir. Bu göçmenlerin oturma ve çalışma izinleri daha önceden öngörülen süre boyunca geçerli olmaya devam edecektir.

[22] Kuveyt'te tecrit sırasında işçilerin düzensiz statüye düşmeleri durumunda vizelerinin uzatılacağı duyurulmuştur www.arabnews.com.

[23] Bakınız: www.ilo.ch/beirut

[24] Güney Afrika'da, tecrit döneminde Mülteci Kabul Merkezleri'nin kapanması nedeniyle, İçişleri Bakanlığı bu merkezlerin vize süresi dolmuş olan müşterilerinin, tecrit kalktıktan sonra vizelerini yasal hale getirmeleri koşuluyla cezalandırılmayacağını duyurmuştur.

[25] 8 Nisan'da, Tayland Hükümeti Mutabakat Zaptı kapsamında çalışan göçmen işçilerin ve geçerli sınır geçiş belgeleri olan ve belgelerinin geçerlilik süresi 31 Mart'ta sona erecek olan göçmen işçilerin 30 Nisan 2020'ye kadar çalışmaya devam edebileceğini duyurmuştur. 15 Nisan'da, Tayland Hükümeti (çalışma iznine tabi 1.266.351 göçmen işçi arasından) ulusal doğrulama süreci kapsamında kayıtlı olan ve süreci tamamlamamış olan geri kalan 555.993 göçmen işçi için çalışma izni yenileme son tarihini 30 Haziran'dan 30 Kasım 2020'ye uzatmıştır. Bu hükümler ülkede bulunan 1.000.000 göçmen işçiyi kapsayacak şekilde genişletilebilecektir.

[26] www.khaleejtimes.com

[27] www.reuters.com

[28] Örnek olarak, nitelikli sanayi bölgelerinde COVID-19'la ilgili zorlukları azaltma önlemlerine bakılabilir. Bunlar, ILO'nun Ürdün'deki Al-Hassan İşçi Merkezi tarafından hazırlanmış olan bir dizi önlem önerisidir.

[29] Bahreyn Çalışma ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı'nın idari genelgesi (işçi kamplarında yaşayan işçileri olan işverenler de dahil olmak üzere) özel

Tüm işçilere adil olmayan muameleye karşı hukuki çareye erişim imkanı sağlamak. Belgesiz veya düzensiz statüdekiler de dahil olmak üzere tüm göçmen işçiler, ücretlerin azaltılması veya ödenmemesi, diğer hakların verilmemesi ve işyerinde ayrımcılık dahil olmak üzere adil olmayan muameleye karşı hukuki çareye erişim hakkına sahip olmalı ve gerekli durumlarda hukuki danışmanlığa ve tercüme hizmetlerine erişebilmelidir.

Göçmen işçilerle ve aileleriyle iki taraflı ve çok taraflı işbirliği onların korunmasını, güvenli şekilde geri dönmelerini ve işgücü piyasalarına yeniden entegre olmalarını sağlayabilir.

Düzensiz statüde olan veya ülkelerine geri dönmekte olan göçmen işçiler için, menşei ülkeyle af, düzenli statüye geçirme, bilgi paylaşımı ve geri dönüş süreçleri konularında güçlü bir işbirliği sağlanması göçmen işçilere koruma sağlayabilir ve (belgelerin işleme alınması dahil olmak üzere) göçmen işçilerin ülkelerine daha pürüzsüz bir şekilde dönmelerini mümkün kılabilir,göçmen işçilerin işgücü piyasalarına etkili bir şekilde yeniden entegre olmalarını kolaylaştırmak için becerilerin tanınması ve diğer önlemler konusunda destek sağlayabilir. Örneğin, iki taraflı (ve bölge altı düzeyde) işbirliği, işini kaybetmiş göçmenlere ekonomik yardım verilmesini kolaylaştırabilir veya bu göçmenlerin kendi ülkelerindeki işgücü piyasalarına yeniden girmeye ve entegre olmaya hazırlanma konusunda yardımcı olabilir. Filipinler yurt dışındaki göçmen işçilere mali yardımlar sunmaktadır ve Hong Kong (Çin) ile birlikte, Filipinli göçmen işçilerin geçerli iş sözleşmelerine sahip oldukları durumda seyahat edebilmelerini ve göçmen ev işçileri dahil olmak üzere göçmen işçilerin istihdam bürolarından destek almalarını ve göç koridorunun her iki ucunda adil işe alım süreçlerinden yararlanmalarını sağlamaya yardımcı olmaktadır.[30] Başka ülkeler de göçmenlerle dayanışma çağrısında bulunmuştur.[31]

Sağlık hizmetlerinde ve diğer sektörlerde ortaya çıkan istihdam fırsatlarından yararlanabilmeleri için göçmen işçilerin becerilerinin tanınması işgücü piyasasının ihtiyaçlarının karşılanmasına ve işçilerin kendi ülkelerindeki işlere yeniden entegre olmalarını desteklemeye yardımcı olabilir. Örneğin Peru ve Arjantin, en azından COVID-19 pandemisi sırasında Venezuelalı göçmenlerin mesleki vasıflarının gittikleri ülkede tanınmasına yönelik hızlandırılmış prosedürler hazırlamaktadır.[32] Sendikalar da sınırlar ötesinde, örneğin Malezya ve Bangladeş arasında, gıda dağıtımı dahil olmak üzere göçmen işçiler için çeşitli yardımlar konusunda işbirliği yapmaktadır.[33] Hindistan yaklaşık bir milyon Hintli göçmen işçiye ev sahipliği yapan Kuveyt'e destek için bir tıbbi ekip göndermiştir.[34]

Bazı menşei ülkeler, tek taraflı önlemleri veya göçmen işçilerin bulundukları ülkelerdeki

sektördeki işverenler (ve işçiler) için çeşitli yeni sorumluluklar getirmiştir. Bu önlemlerin amacı (1) işçi konaklama evlerinde aynı odada kalan işçi sayısının azaltılması; (2) aynı odada kalan işçiler arasında en az üç metre mesafe olması; (3) işçi kamplarındaki tuvalet ve hijyen imkanlarının artırılması; (4) COVID-19 testi sonucu pozitif çıkan işçilerin tedavi edilmesi için işverenlerin bir tecrit alanı imkanı sağlamasıdır. İş müfettişleri de işçi kamplarındaki kontrollerine devam edecektir.

[30] Filipinli göçmen işçilere yardım sağlanan özel bir örnek olarak Adil İstihdam Kuruluşu desteği verilebilir. Bu kuruluş, internet sitesi üzerinden ve broşür dağıtımı yoluyla işverenlere ve işçilere şeffaf bilgi akışı olmasını sağlamaktadır. İşverenlere yönelik bilgiler arasında belgelerin işlenmesi, seyahat kısıtlamaları, yasal ev izni ve bunun nasıl erteleneceği, ev işçileriyle ücret ödemeleri konusundaki tartışmalar ve diğer konularda tavsiyeler yer almaktadır. Ev işçilerine yönelik tavsiyeler ise COVID-19'la ilgili bilgileri, tıbbi destek alma yolları, ücret müzakeresi, sözleşme feshi, destek yolları, karantina önlemleri hakkında bilgileri ve örneğin vize uzatma ücretleri, ilave seyahat giderleri veya fesih ödemeleri gibi ilave giderlerin işverenler tarafından karşılanması şeklinde bir tavsiyeyi içermektedir.

[31] Hindistan ve Nepal Başbakanları, iki ülke arasında imzalanmış olan 1950 tarihli Barış ve Dostluk Anlaşması uyarınca tecrit nedeniyle diğer ülkede kalmış olan vatandaşlarla ilgilenilmesi gereğini vurgulamıştır.

[32] Örnek olarak bakınız: www.lanacion.com;www.telemetro.com.

[33] www.ilo.org/asia.

[34] https://economictimes.indiatimes.com

konsolosluk hizmetlerini arttırmaktadır. Bu ülkeler (örneğin Hindistan,[35] Sri Lanka,[36] Pakistan,[37] [38] Bangladeş) yurt dışında çalışan vatandaşlarının özel ihtiyaçlarına cevap vermeyi hedefleyen özel destek hatları, internet siteleri, bakanlıklarda odak hizmet noktaları ve bilgi paylaşımı mekanizmaları kurmaktadır. Bu önlemler, acil durum hizmetleri de dahil olmak üzere gittikleri ülkelerden çıkamayan işçilere yönelik bilgi hizmetlerini, hukuki yardımı ve insani desteği içermektedir.

Sosyal diyaloğa dayalı ve işveren ve işçi örgütlerinin tamamen dahil olduğu politikalar göçmen işçilerin ulusal önlemlere dahil olma sürecini güçlendirebilir.

Hükümetlerin, işveren ve işçi örgütlerinin COVID-19 politika önlemleri geliştirme konusundaki ortak çabaları sağlık, güvenlik ve yeterli çalışma koşulları, şirketlere ve küçük işletmelere destek, sosyal korumanın genişletilmesi ve göçmen işçiler için istihdam fırsatlarının dikkate alınması gibi pek çok işgücü piyasası sorununun ele alınmasına yardımcı olabilir. Uluslararası İşverenler Teşkilatı (IOE) ve Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) COVID-19 konusunda ortak bir bildiri yayımlamış ve sosyo-ekonomik önlemleri ve politikaları desteklemek amacıyla tüm aktörler ve uluslararası mali kuruluşlar arasında daha fazla işbirliği yapılması için çağrıda bulunmuştur. Bu bildiride ayrıca "en güçlü biçimiyle" sosyal diyalog ve sosyal ortakların önemli rolü hakkında çağrıda bulunulmuştur.[39]

COVID-19 salgınının başlangıç aşamasında, bazı ülkeler ve bu ülkelerdeki sosyal ortaklar hastalığın yayılmasıyla mücadele etmek ve ekonomi ve işgücü piyasası üzerindeki zararlı etkisini azaltmak için kararlı önlemler almıştır.[40] Örneğin, Filipinler'deki sosyal diyalog yurt dışında yaşayan ve COVID-19 nedeniyle yerlerinden edilmiş Filipinli işçilere mali yardım konusundaki önlemlerin geliştirilmesine yardımcı olmuştur.[41]

İşveren ve işçi örgütleri bireysel olarak da yararlı adımlar atabilir. Örneğin IOE COVID-19'de Hayatta Kalma Kılavuzu[42] yayımlamıştır. Bu Kılavuz, işçilerle iletişim ve işyerinde güvenlik ve sağlık önlemleri alma da dahil olmak üzere işletmelere yönelik pratik tavsiyeler ve stratejiler sunmaktadır. ILO İşveren Kılavuzu, göçmen işçilerin COVID-19'a karşı kırılgan durumda olan gruplardan biri olduğunu kabul etmekte ve virüs bulaşan göçmen işçilere karşı ayrımcılık veya yaftalama yapılmayan bir çalışma ortamının nasıl oluşturulabileceğine dair ayrıntılı kılavuz bilgiler sunmaktadır.[43] Göçmen işçileri, engelli bireyleri ve etnik grupları kapsayıcı toplumsal cinsiyete duyarlı politikalar oluşturmak, işçileri istismar durumlarını proaktif olarak bildirmeye teşvik etmek ve COVID-19'a yakalanan işçilere veya ailelerine yönelik kanunsuz ayrımcılık, taciz veya şiddeti önlemek gibi çeşitli konularda işverenler tarafından dikkate alınmak üzere pratik öneriler sağlanmaktadır.[44]

İşçi örgütleri de, pandemiden etkilenen toplumlardaki göçmen işçiler dahil olmak üzere işçilerin haklarının pandemi sırasında geliştirilmesini ve korunmasını desteklemek için aktif

[35] www.indiatoday.in
[36] Sri Lanka, göçmen işçiler dahil olmak üzere yurtdışındaki Sri Lankalılara hızlı destek sağlamak için "Contact Sri Lanka" adlı bir çevrimiçi bilgi portalı kurmuştur.
[37] Yuırtdışındaki Pakistan misyon temsilcilikleri yurtdışında yaşayan Pakistanlılara yardım etmek için özel görevlilerin çalıştığı 7/24 destek hatları kurmuştur.
[38] www.ophrd.gov.pk
[39] IOE ve ITUC ortak bildirisi, www.ioe-emp.org.
[40] İnternet sitesi hükümetlerin, işveren ve işçi örgütlerinin uyguladığı önlemleri ve sosyal diyaloğa dayalı çalışmaları ülke ve bölge bazında görmek için arama yapma imkanı sunmaktadır. Bakınız ILO internet sitesi www.ilo.org
[41] Örneğin 14 Nisan'da, Çalışma ve İstihdam Bakanlığı'na bağlı Ulusal Üç Taraflı İş Barışı Konseyi bir toplantı düzenlemiştir. Bu toplantıda sendika temsilcileri yurtdışında yaşayan ve COVID-19 nedeniyle yerlerinden edilmiş Filipinli işçilere sağlanacak mali yardım konusunda kısa süre önce duyurulan 212 No'lu Bakanlık Emrinin uygulanmasıyla ilgili kendi tutumlarını ortaya koyan belgeyi sunmuştur.
[42] Bakınız: www.ioe-emp.org
[43] Bakınız: ILO İşveren Faaliyetleri Bürosu (ILO-ACT/EMP), www.ilo.org.
[44] Adı geçen yayın, sayfa 28.

olarak yardım etmektedir. ITUC,[45] ETUC,[46] TUCA[47] gibi uluslararası sendikal örgütler de üye sendikalardan bilgi almak ve pandemi sırasında göçmen işçiler dahil olmak üzere tüm işçilerin haklarının savunulması konusunda atılan örnek adımları paylaşmak için internet sitelerinde özel bir alan açmıştır. ILO, COVID-19 krizine yönelik kamusal önlemleri ve bu önlemlerin işçiler üzerindeki muhtemel etkileri konusundaki bilgileri toplamakta ve güncellemektedir.[48]

Birtakım bölge ve ülkelerde, Küresel Sendika Federasyonları ve yerel sendikalar çalışmalarını göçmen işçilerin haklarının korunmasına yoğunlaştırmıştır [49] ve bu doğrultuda işçilerin haklarının savunulmasına yönelik çalışmalar yapmaktadır[50] (örneğin Güney Afrika Sendikalar Koordinasyon Konseyi göçmen işçilerin durumuna özel olarak dikkat edilmesi çağrısında bulunmaktadır)[51]; Akdeniz ve Sahraaltı Göçmen İşçiler Sendikal Ağı Kuzey ve Batı Afrika'da ve Güney Avrupa'da bulunan 30 üye kuruluş adına göçmen işçiler için çeşitli koruma önlemleri alınması çağrısında bulunmuştur[52]). Bu bağlamda göçmen işçilere sağlık hizmetlerine erişim (örneğin Tunus,[53] Bahreyn ve Kuveyt[54]) dahil olmak üzere ve COVID-19 salgını sırasında hak ettikleri gelir destekleri ve sosyal yardımlar hakkında danışmanlık ve bilgi sağlamak yoluyla (örneğin İtalya) [55] ve COVID-19 salgını sırasında ücretlerin korunması ve sigorta hakkı konusunda (örneğin Kanada) destekler sunulmaktadır.[56]

ILO nasıl yardım ediyor?

Dünya pandeminin yayılmasıyla mücadelesini yoğunlaştırırken, göçmen işçilerin haksız biçimde dezavantajlı durumda olmamasını sağlamak çok önemlidir. Göçmen işçilerin insan haklarının ve uluslararası çalışma standartlarının uygulanması yabancı düşmanlığı, şiddet ve taciz ve sosyal gerilim düzeylerinin yükseldiği pandemi döneminde daha da kritik önemdedir. Göçmen işçilere ülkelerin kendi vatandaşlarıyla eşit çalışma şartları ve iş güvenliğine ve sağlığa ve sosyal korumaya erişim sağlamak temel önemdedir.

ILO bu doğrultuda somut önlemler almaktadır. ILO bir yandan izleme ve hızlı değerlendirme araçlarının oluşturulması yoluyla ve COVID-19'un göçmen işçilerin sağlığı ve geçim kaynakları üzerindeki etkilerini değerlendirmek için sendikalar ve Göçmen İşçi Kaynak Merkezleri vasıtasıyla kanıt temelli politika oluşturmayı desteklemeye yardım ederken, diğer yandan da ülkelerine dönen göçmenler için göç giderlerinin karşılanması, ödenmemiş ücretlerin ödenmesi ve gerekli durumlarda sağlık kitlerinin sağlanması konularında destek

[45] www.ituc-csi.org
[46] www.etuc.org
[47] http://csa-csi.org
[48] ILO İşçi Faaliyetleri Bürosu (ACTRAV), www.ilo.org/actrav; ayrıca bakınız: ACTRAV hükümet önlemleri analizi, www.ilo.org/ actrav
[49] Örnek olarak bakınız: Uluslararası Nakliye İşçileri Federasyonu (ITF): www.itfglobal.org; Uluslararası Kamu Hizmetleri Kuruluşu (PSI): https://publicservices. international; Blog: Sağlık işçilerinin ötesinde, milyonlarca başka işçi Covid-19'u yenmek için daha iyi koşullara ihtiyaç duyuyor; Avrupa Kamu Hizmetleri Birliği (EPSU): www.epsu.org; Uluslararası Eğitim Kuruluşu (EI): En yeni gelişmelere dair bilgiler + beyanat; IndustriAII: www.industriall-union.org; UNI Küresel Birliği: https://uniglobalunion.org; IUF (Gıda, Tarım ve Otel İşçileri): www.iuf.org; Uluslararası Müzisyenler Federasyonu (FIM): www.fim-musicians.org; BWI: www.bwint.org; Uluslararası Gazeteciler Federasyonu (IFJ): Covid-19: Güvenli Habercilik; Uluslararası Müzisyenler Federasyonu (FIM): Covid-19
[50] www.ituc-csi.org
[51] www.ituc-csi.org
[52] https://publicservices.international
[53] www.tap.info.tn
[54] Bahreyn Sendikalar Genel Federasyonu (GFBTU) Merkez Konseyi Bahreyn'de çalışan göçmen işçilere insani yardımla birlikte destek olmak için 15.000 Bahreyn Dinarı (40.000 ABD Doları) tahsis etmiştir. GFBTU Göçmen İşçiler Komitesi'yle birlikte, Merkez Konsey COVID-19'un göçmen işçiler üzerindeki etkileri ve en iyi nasıl yardım edilebileceği konusunda anket yapmaktadır. Kuveyt Sendikalar Federasyonu göçmen işçilerin korunmasına yönelik bir dizi önlem alınması için çalışmalar yürütmüştür, www.solidaritycenter.org
[55] FILLEA-CGIL göçmen işçilerin korunmasına yönelik bir dizi önlem alınması için çalışmalar yürütmektedir, www.bwint.org
[56] Kanada'daki UFCW ve Tarım İşçileri Birliği (AWA) ve bu kuruluşların toplumdaki müttefikleri COVID-19 nedeniyle işten çıkarılan, hastalanan veya karantinada kalmak zorunda olan göçmen ve geçici yabancı işçiler için ücret koruma ve istihdam sigortası haklarını uygulamayı başarmıştır. Ayrıca, federal hükümet koronavirüs pandemisi bağlamında geçici yabancı ve göçmen tarım işçilerinin çalışmak için Kanada'ya girme girişiminde bulunmasına yönelik yasağını kaldırmayı kabul etmiştirwww.ufcw.ca. Örneğin bakınız: www.ilo.org/beirut

sağlamaktadır.[57] Bölgesel düzeyde, Asya ve Ortadoğu'da, ülkeler bazında birtakım özel çalışmalar devam etmektedir. Örneğin, ILO, Katar Hükümeti'ne tüm işçilerin sağlığı ve istihdamı konusunda kılavuz ilkelerin geliştirilmesi konusunda destek sunmaktadır[58] ve aynı şekilde Hindistan'daki Ulusal Kadın Komisyonu'na uluslararası kadın göçmen işçilerin korunması için kılavuz ilkelerin yayımlanması konusunda yardım etmektedir.

ILO ortaklarıyla birlikte ulusal sağlık ve güvenlik, sosyal koruma ve ekonomi politikalarının tüm göçmen işçileri de kapsamasını sağlamak için Afrika, Asya ve Latin Amerika'daki hükümetlere yardım etmek amacıyla kalkınma işbirliği faaliyetlerini yönlendirmektedir. Ülkelerine dönen işçilerin işgücü piyasasına yeniden entegre olmasındaki zorluklarla mücadele için, ILO çeşitli ülkelerde ve bölgelerde özel olarak kullanılmak üzere becerilerin tanınması konusu dahil olmak üzere teknik kılavuzlarını ve araçlarını güncellemektedir. Üstesinden gelinmesi gereken zorluk, ülkeler pandeminin ötesine geçerken, bu çalışmaları hızlıca yaygınlaştırarak göçmen işçilerin ulusal COVID-19 önlemlerinde geride kalmamasını sağlayacak ulusal çalışmaları desteklemektir.

Ek kılavuz belgeler ve diğer kaynaklar

Migration for Employment Convention (Revised), 1949 (No. 97), and Migration for Employment Recommendation (No. 86)

Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975 (No. 143) and Migrant Workers Recommendation 151

General Principles and Operational Guidelines for Fair Recruitment

Guiding Principles on access of refugees to the labour market

ILO Standards and COVID 19

ILO and UN Network on Migration statement on impacts of COVID-19 to migrant workers

Interim Guidance on Scaling-up COVID-19 Outbreak Readiness and Response Operations in Humanitarian, Camps and Camp-like Situations'

Interim Guidance on Preparedness, prevention and control of coronavirus disease (COVID-19) for refugees and migrants in non-camp settings (17 April 2020)

Covid-19 and the Human Rights of Migrants, 7 April 2020, OHCHR

Migrant workers and the COVID-19 pandemic, 7 April 2020, FAO

El impacto del COVID-19 en el mercado de trabajo y en las personas trabajadoras refugiadas y migrantes / Studies on the Venezuelan migrants situation co-led by ILO

Impact of COVID-19 on migrant workers in Lebanon and what employers can do about it

COVID-19: Impact on migrant workers and country response in Thailand, Update: 17 April 2020

COVID-19: Impact on migrant workers and country response in Malaysia, 14 April 2020

Thematic brief: Recommendations for Asian garment manufacturers on how to address the

[57] ILO'nun Asya ülkelerindeki TRIANGLE, Safe and Fair, DIILM ve MWEA projeleri kapsamında destek verilmektedir. ILO'nun Yangon'daki Myanmar Sendikalar Konfederasyonunun (CTUM) Göçmen Kaynak Merkezine verdiği destek kapsamında göçmenlere COVID-19 kısıtlamalarından kaynaklanan göç giderlerinin ödenmesi ve ülkelerine dönen göçmen işçilere ödenmemiş ücretlerinin ve haklarının ödenmesi için yardım edilmektedir. Bir haftada 6.000 göçmen işçinin döndüğü Bago'da, CTUM bakım paketleri ve kişisel koruyucu ekipman desteği sağlamaktadır.

[58] Örneğin bakınız: www.ilo.org/beirut.

COVID-19 pandemic

Domestic Workers Convention, 2011 (No. 189), ve Domestic Workers Recommendation, 2011 (No. 202).

ILO Global Estimates on International Migrant Workers

ILO Multilateral Framework on Labour Migration

Managing Conflicts and Disasters: Exploring Collaboration between Employers' and Workers' Organizations